

„At et Forsøg paa at erstatte en af Rigsdagen forkastet Finanslov ved en provisorisk Lov vilde være et revolutionært Skridt, og en saadan Lovs Fuldbrydelse altsaa en Forbrydelse, er i alt Fald hævet over enhver Tvivl.“ Naar altsaa Lehmann i sin Tid har fremført en saadan skarp Udtalelse overfor en provisorisk Finanslov, føler jeg mig tryk, og der er ligeledes Udtalelser i samme Retning fra fremragende Mænd i dette Thing, hvis Mening det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Ville) heller ikke vil underkjennde. Der er saaledes H. Hage (En Stemme: Det var den Tid!). Sa, jeg tror, det var den 21de Marts i Samlingen 1854—55. Der var den Gang Tale om at negte Finansloven, for at tvinge det Ørstedste Ministerium bort, og der blev gjort afskillige Anstuelser gjældende saa vel fra H. Hage som fra Monrad og flere Andre. De gif da navnlig ud paa, at det var et uheldigt Tidspunkt, under hvilket man vilde gaa til at negte Finansloven, men ved denne Forhandling fremkom der Udtalelser af H. Hage, som vise, at han ogsaa betragtede Udstedelsen af en provisorisk Finanslov som revolutionær. Han siger nemlig i det omtalte Møde — jeg vil med den ærede Formands Læselse oplæse et Par Linier: „Vi maa vide, at det nuværende Ministeriums Kjerlighed til Magten er ganske overordentlig; or, og at det derfor vil blive hængende ved Roret saa længe som muligt.“ Derpaa siger han: „Jeg stemmer for Finansloven, dels fordi, som nylig blev udtalt, den nuværende Session er laa langt fremrykket, og dels fordi den Tid, da Finansloven skal træde i Virksomhed, er saa nær forestaaende, at det vil være umuligt for en ny Forsamling at votere denne Lov. Jeg har dernæst en anden Grund. Det er den, at jeg veed fra forrige Aar, at Ministeriet ikke betænker sig paa at begaa, hvad i det Mindste jeg betragter som et alvorligt Brud paa vor Grundlov, nemlig at udstede en provisorisk Finanslov“, og længere hen siger han: „Jeg frygter saaledes for, at det ellers kunde hænde sig selv efter en Stattenegtelse, at man vil benytte provisoriske Finanslove, og skjøndt det efter min Mening vilde være en Forbrydelse, er jeg dog ikke sikker paa, at vi ere saa vidt fremfærdne i konstitutionel Udvikling, at enhver Borger i Landet vil indse, at det ikke blot er hans Ret, men endog hans Pligt at negte enhver Daler, der bliver krævet af ham i Skat.“ Jeg kunde nævne en hel Mængde Udtalelser, som betræfte og styrke mig i, at der aldrig kan være Tale om, at nogen Regjering skulde prøve paa et saa fortviolet Middel for at blive ved Magten som det, at udstede en provisorisk Finanslov, og ligesaa vist er det ogsaa min Mening, at det Parti, som vilde støtte en saadan Regjering, vilde være knust, og at dets Politik vilde være knust. Det fortjente heller ikke Andet, end at det i Historiens Dom skulde blive betegnet med Spot og Skam for al

Æftertid. thi vel er det danske Folk et roligt og besindigt Folk; men at man skulde gaa til en saadan Foranstaltning for at tvinge sin Villie igjennem for at blive ved Magtens Sødme — ikke for den personlige Magts Skyld, thi jeg tvivler ikke om, at Regjeringen gjerne vil gaa af — men at man for Systemets Skyld skulde sætte Folkets og Fædrelandets Eksistens paa Spil for selv at blive ved Magten, det tror jeg, hvæken den nuværende Regjering eller en kommende Regjering nogensinde vil; det er min Opfattelse. Jeg skal ikke komme vidt ind derpaa; men da den Situation vi gaa indpaa, kan blive alvorlig, vil jeg blot sige, at jeg beklager visse Udtalelser, der fremkomme i Høires Presse, ligesom jeg heller ikke altid billiger de Udtalelser, der fremkomme i Venstrepressen, eller og den Maade, hvorpaa man efter min Opfattelse ophidser Befolkningens forskjellige Dele mod hinanden. Jeg siger, det er uheldigt saaledes at tale om disse Forhold, at der kan regjeres uden regelmæssige Love, det svækker Retsbevidstheden i Danmark. Man faar en Følelse af, at de Herrer, for at blive ved Magten, nu selv vige fra, hvad de tidligere have udtalt, men kunde de svinge og vende Lovene, hvorledes de ville, saa ville de Smaa i Samfundet ogsaa vende op og ned paa Lovene i de mindre Forhold. Jeg tror, at dette er uheldigt, men at det Fældigste for os vilde være, at vi beholdt den naturlige Opfattelse af Grundloven, som vi have havt indtil de senere Aar, og indtil de senere Aar har Opfattelsen været den, at der ikke kunde være Tale om provisoriske Finanslove. Jeg ser vel, og jeg er slet ikke blind for, at Forsætningen, som den nu er, har vanskeligt ved at bringe de to Thing til at arbejde sammen efter Forandringen i 1866, men jeg har dog endnu ikke opgivet Haabet om, at man ved en velvillig Imødekommen fra begge Things Side kunde opnaa et Resultat ogsaa i dette Finansaar. Skulde det desuagtet vise sig, at det er umuligt at arbejde med denne Forsætning, vil jeg haabe, at der findes saa mange fædrelandsfædte Mænd i Danmark, at man kan bringe Enighed tilveie om en Forandring i Forsætningen, saaledes, at der atter kan arbeides med den; thi jeg tror dog, at man maa sætte Folk og Fædreland over Magtinteressens; deri er jeg enig med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Ville), som jeg haaber selv vil lægge sig dette paa Sinde. Da jeg er enig med ham deri, vil jeg bede ham at staa paa Lovens Grund, saaledes som hans Parti tidligere har opfattet den, og at gjøre Sit til at komme til en Overenskomst, selv om det skulde være med en Forandring i Grundloven. Jeg skal ikke komme ind paa det Forslag, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) antydede, thi jeg tror ikke, at det var heldigt. Man kan jo ogsaa gaa en anden Vej. Man kunde f. Ex. vælge den, man har i Sverrig.